

اختیار

۱۲۹۳

مطبعه و اداره خانه درخان والده درالزه
مخصوصه است

مکتوبی که برای درج کازت با اداره داده
شده و طبع نشود بصاحبش رده نخواهد شد
مکتوبی که اجرت پرست آن داده نشده
است از جانب اداره قبول نخواهد شد

میت سالیانه شست مجیدیه سفید
شش ماه چهار مجیدیه سفید
یک نسخه ۴۰ پاره رایج است
اجرت پرست سالیانه در دانه سه و برای
خارج شش مجیدیه سفید افزوده خواهد شد
غیر از روزهای جمعه و یکشنبه و چهارم روز
طبع نمیشد خواهد شد

این کازت از عاوش کوناگون و از سیاست و پوئیک و از تجارت و علم و ادب و دیگر منافع عمومی سخن خواهد گفت هر گونه مواد مفیده عامه بجا آمد قبول و طبع خواهد شد
از اهلانی که در ضمن عاوش نوشته شود به سطره فروش و از اهلانات مادی به سطره فروش اقدام خواهد شد

سختی بندگی نامشروع - خاری اختاری

آدمی کرامی خلقتی است که علاوه بر احکام فطریه
و عقلیه از جهت شرایع و ادیان نیز مأمور بر این
است که تہذیب اخلاق و آداب کند و بی علم و عمل
بند کینه نفس پرداخته و اوائل جواهر عقل را در خود
غایب نماید

بمعبارت و اختصار انسان را خدای توانا مظهر جلال
و جمال و عزت و شرف و جلاله اوصاف کالیه خود
آفرید و او را شایسته این کرد که هر گونه مفاخر
و مکام را جامع و دارا شود چنانکه این سخن را
باقضای فطرت و خلقت و حکم خرد و ادراک و توجوه
هائی که در جهان هست بدون تأمل و تردید
تصدیق توانیم کرد

انسانی جنس ما را در اصل خلقت از جهت فیض
آفریننده تفاوتی نیست میفرمایند تفاوتی
در آفرینش رحمانی نخواهی دید و این سخن
از قضایای مسلمة در نزد دانشمندان حقیقت شناس است
و مع ذلک این یکی را هم با شکاری مشاهده می کنیم که
آنها را از جهت ظهور استعدادها و قابلیتها تفاوتی
بسیار هست که آن هم ناشی از اقتضای آن
وضوئیه و اسباب و جهات دیگر است که تفصیل
آن مناسب وضع روزنامه نویسی نیست یکی
از اسباب ظاهر آن عدم تربیت و پائی نشدن
بمحصل آن مقامات عالی است که این یکی را هم
از کارهای متعارفی در کمال سهولت می توانیم
فهمیم

مرد دهاتی و کوهی و وحشی را اگر باوریم و در شهر
تربیت بگیریم و در سر صنعت و پیشه بگذاریم
در اندک وقتی از اقران خود امتیاز یابد و تربیت
در آن اثر کند و همچنین یک طفل دهاتی را اگر
یکی از شهرهای پاریس و لندن برده و بکار تعلیم
و یاد گرفتن صنایع بکاریم یقیناً می تواند صنعتی
بسیار ظریف و ممتاز را یاد بگیرد و بزبان فرانسه
و انگلیس هم فی المثل سخن گوید و بنویسد
و بخواند بطوریکه چون بوطن باز گردد هنوز
و کالات او هم شهرهای خود را اسباب تعجب و حیرت
باشد و از این قرار است کار ترقیات دبیر

و تربیتها که هر قسم این خلقت کرانهای انسانی
پرورش داده شود و اوضاع ترقی برای او فراهم گردد
بهمان طور از انانی جنس خود بر مراتب برتری جوید
این ترقی و اعتلا که حدیقف و منتهی الیه برای آن
تصور نمی توان کرد در امور ظاهریه و کارهای
محسوس است که نخستین درجه و مقام از برای
ظهور استعداد و قابلیت انسانی است (صافی اگر
باشد ندانم چون کند)

انسانها که با این استعداد و شرافت خلقت هستند
و تفاوتی در آفرینش آنها نیست تعجب از
این است که از هزاران یکی را نمی بینیم که تکلیف
خود را در مقام انسانیت بشناسد و قدر استعداد
خود را دانسته و آنچه کالات معنوی و صوریه را که
در نهاد او است ظاهر و هوایند کند و حقوق انسانی
را دانسته داد حق شناسی را بدهد و سیاسی
آفریننده را که برای او این همه نعمت را از برای
فرموده است بفعلیت بعمل بیاورد شکر گذاری
بمختر تهاد این مقام کافی نیست

جای افسوس اینست که حقوق خلقت خود را
نمی دانیم و تکالیف مخصوصه بخود ما را
که هم اختیار مایید با آنها باشد بعمل نمی آریم
سهل است خود ما را با بختنار خودمان ذلیل
و غفلت نامشروع بر انانی جنس خودمان داشته ایم
و محض خیال و توهم بی آنکه حصول فائده و منفعتی
از آنها به امروز و نه فردا برای ما متصور شود
ریشخند ها و مدهائیه ها در حق ایشان بعمل
می آوریم

حال آنکه اگر آن طرف مقابل که مالک جاه و منصب
و بزرگی در میان ما شده یا آنکه صاحب مکتب
و وسعت گردیده و طرف ریشخند ما می شود
اگر خردمند باشد بوجهی خود را راضی نتواند کرد
که ریشخند مدهائیه های بی معنی و دروغی را
از هم چنان کسانی که قدر انسانیت و شرافت خلقت
خود را نمی دانند و این مدهائیه را در باره
هر کسی که دلشان نخواهد بکار میرند بوجهی
قبول نمی کنند بلکه شایسته بزرگی و خردمندی
اوست که بشدت آنها را از گردارهای ناصواب
و تعلقات بیعی در حق خود و دیگران منع نماید

بعلت اینکه مرد خردمند ذلت انانی جنس خود را
ذلت خود میداند معایب نفهمی و بیستی مقام
آنها را راجع بخود می اندکارد و حرکت مزور
و دروغی را مایه افتخار خود نمی کند و تلقی جاهل
و مدها را که هنوز قدر شرافت انسانیت را نفهمیده
است اسباب پاش و نازش خود نمی سازد

حکیم غیب می فرماید

آن خداوندی که نبود راستین
مرور نه دست دان فی آستین

آن خداوندی که دادند عوام
باز بیستند از تو همچو وام

و الحاصل با اینکه ایشان بطور کلی باید حقوق
شرافت و آزادی خود را در میان انانی جنس خود
باستقامت و راستی حفظ کنند خود را اسیر
و ذلیل تعلقات بی جا و بی جهت در حق اقران و امثال
خود نسازد و در حالیکه سرزنش میکنند بت
پرستان را بسبب کردارهای ناشایست آنها که چرا
مخلوقی را ستایش می کنند خود در اعلا درجه
بت پرستی واقع نشود اگر بت پرست یک
چیز را از مصنوعات محترم و مقدس دانسته و ستایش
او را اختیار کرده است ماها و هواهای نفسانی
یعنی خیالات و توهمات خود ما را از خدای خویش
قرار داده ایم میفرماید

می سازند آنها و هواهای خود را خداهای خودشان

انسان آزاد است شرافت انسانی با آزادی
و دانستن حقوق آفرینش خودش است انسان را
شایسته نیست خود را بی سبب مشروعی اسیر
و بنده مخلوقات سازد و بتوهمات باطله خاکبای
آنها بشود وقتی که با آنها میرسد دولتش را رکو
وجود نماید و تکیه مختار را از بندگی و عبودیت
ایشان بدارد

این آیین زشت و طریق نامشروع که اطراف ما را
گرفته و در میان انانی جنس شمول و شیوع یافته
است همه از اثر نادانی است از جهالت است
از بی اطلاعی است که از شرافت خلقت خودمان
و از استعداد خودمان داریم و از بیستی مقام
خودمان است که راغنی شده ایم باین زندگانی پست

و هرگز بخیال ترقیات صورت و معنویه نبیند و در کمال
غفلت و غلبه بصری بریم میفرماید

غیو باد بر شما و بر آنچه می پرستید

(خبرهای تلگرافی)

اتریش - مجارستان

وین ۲۸ مارس

سندرات روم ابلی ۲۰ فلورین ۰۰ سانیتم

لیبرای فرانسه ۰۹ ۳۶

لیبرای عثمانی ۱۰ ۴۹

بجهت اینکه از خبرهای پورس در خارجها خاطر رجی
نیست قیات اسهام در پورس تغزل کرد

کوت اندرانی که از صربستان خبرهای خوب
گرفته است از وین بخانه خود که در اتریش واقع است
روانه شد

(فرانسه)

پاریس ۲۸ مارس

اسهام عمومی ۱۶ غروش ۲۰ سانیتم

سندرات روم ابلی ۴۵ فرانک ۰۰

قرار افتتاح مجالس تابه نهم ماه مه تأخیر کرده شد
کازت رسمی می نویسد در این نزدیکی در پاریس
یک کسبوز بیسیون عمومی گشوده خواهد شد

(صربستان)

بلغراد ۲۸ مارس

حکومت صربستان بوکلای امور و قونسلهای
دول اوروپ بیان کرد که امارت صربستان
در خیال جنگ و تجاوز نیست و در حق صلح
و آسایش عمومی خللی وارد نخواهد آورد
حرکت عسکری امارت تنها از برای اصلاح امور
هسکریه امارت است

(ایتالیا)

روما ۲۸ مارس

در میلان و نابلی اهالی بصدرا آمده خود نمائیها

کردند مقصودشان این است که درخصوص اعطای رای نامی اهالی و رعیت حق داشته باشند .

(یونانستان)

اتن ۲۸ مارس

سندت اوریدوم ۷۰ فرانک

درسه مجلس مخصوصی محاکمه وزرای سابقه آووکاتهای که بالاسوپول و نیو کول بودند بجهت های خودشان را گفتند در مجلس آینده آووکاتهای کشتیها مطالب خودشان را اظهار خواهند کرد . قرار محکمه در هفته آینده معلوم و اعلان خواهد شد .

(انگلیس)

لندن ۲۸ مارس

اسهام عمو به ۱۶ غروش ۱۰ پاره است . (پوردیو)

(ایتالیا)

روما ۲۸ مارس

در مجلس شورای ملت و سناتو مسیو (دیره تیس) تشکیل هیئت وزرای تازه را اعلان نموده و مسلك و رفتار پولیتیک که ایشان باید داشته باشند بیان کرد .

باقضای پولیتیک تازه وزرای با حساب پاپ دشمنی نخواهند نمود ولی خصوصیت و آشنایی هم نخواهند داشت .

قوانین موجود در امری الاجرا خواهند دانست . و از برای تأمین آزادی وجدانی تأسیس نظامات جدید را تکلیف خواهند نمود .

درخصوص پولیتیک خارجه از مسلك سابق انحراف نخواهند جست . کیفیت تفریق و اشتراک راههای آهن را قبول خواهند کرد .

کفکو و مذاکراتی را که در باب انعقاد عهد نامه داشتند بعد از سر خواهند گرفت و اصلاحاتی که لازم است درخصوص اداره امور دولت بکار خواهند برد .

انگلیس

لندن ۲۸ مارس

سیر نورقوت وزیر مالیات روز دوشنبه در پارلمنت بودجه را مجلس خواهد داد .

(فرانسه)

پاریس ۲۸ مارس

علیا حضرت ملکه انگلیس امشب از طرف شرق فرانسه خواهد گذشت .

(روتر هوا)

✽ اخبار داخلی ✽

درباره جناب مستطاب افخم صدر اعظمی بانفاق جناب دولتاب ناظر خارجه و بعضی دیگر از وکلای فحسام درباری . بنظارت جلیله ماله رفته و با حضور وکلای اسناد اروپا و بانکهای

غلطه . انجمنی منعقد فرموده . و درخصوص يك استراض داخلی که بطور قائم معتبر بوده باشد مذاکره نموده اند . و از قرار یک در کارتها دیده شد نتیجه این انجمن موافق مقصود شده و قرار لازم را در این باب نصیم فرموده اند .

کازت صباح از کارتهای يك اوغلی نقل میکند مسیو (شقی) نام که مدبر دولت بزرگ دروین است . و روز جمعه گذشته باسلامبول آمده است . مقصودش از سیاحت اینجا این است که درخصوص یکی کردن دیون دولت علیه عثمانی . و دادن قرار دیگری درباره دیون غیر منتظمه . و در باب اتصال راه آهن روم ایلی براههای اتریش و مجارستان . مطالبی را که دارد بموجب يك لایحه اخطار و یاد آوری بایعالی نماید .

چون از عساکر موجوده در کردیمقداری بجزر کوبین فرستاده شده بوده است . در عوض آن بقدر یک هزار و دویست نفر از عساکر ملوکانه که در قلعه سلطانیه بود بگریز فرستاده شده است .

سعادتماب یاور پاشا ناظر تلگراف و پوسندرا که از روی کارتهای يك اوغلی نوشته بودیم بسمت اروپا عزیمت نموده اند .

در ثانی که تحقیق شد عزیمت ناظر موی الیه هنوز معین نشده و پیش ازدهم ماه بستان آینده نیز حرکت نخواهند کرد .

مسیوهرش منعقد راه آهن روم ایلی بارون (ایشلیخا) را که وکیل در اسلامبول بود بتلگراف بوی خواسته است . می گویند این احضار بجهت عملیات راه آهن سمت پوسنه است .

میگویند از سفاتی زاهدان همایون که در درون ترسانه عامره است چند فرزند بجان بکتر کاه قلیق فرستاده خواهد شد .

وایور خیرالدین نام که از وایورهای کومپانی عزیزی است شب دوشنبه گذشته در ساعت دوازده که می خواسته است در اسکله قرتال بایستد در نزدیکی ساحل پسنگ زده . و اهل کشتی بقایقها و فیکه ها که در آنجا نزدیک بوده سوار شده و بساحل سلامت بیرون رفته اند . و بعد از آن دو وایور دیگر که به (قاضی کوی) و (یسوک اطه) کار می کنند رسیده و وایور مذکور را رهائی داده اند .

کو پونهائی که باید وجوه آنها در اول ماه آوریل داده شود . مذکور شد چند روزی تأخیر خواهد افتاد . اگر چه صدق و کذب این مطلب در دست

معلوم نیست لکن احتمال کلی می رود این تأخیر اگر وقوع دارد نه تنها بجهت حاضر بنسودن نخواهد و دست تنگی بوده بلکه بلاحظه این تواند بود که تکالیف وکلای صاحبان اسهام که از پاریس و لندن آمده اند و ملاحظاتی دیگر که در تعدیل بعضی قرارداد های دیون دولتی بمیان آمده است در يك مرکزی قرار گرفته . و از روی آن رفتار شود می گویند فائضه را در اول ماه ژوئیه یعنی سه ماه دیگر خواهند داد .

(اوانت هرالد) می نویسد از جانب متصرفیك اوغلی بقدر سی نفر از دزد و دغل گرفتار شده و آنها را بباب ضبطیه فرستادند و اکثر آنها از تبعه خارجه بودند بدین مناسبت جلو دزدی و راهزنی میخوابد قدری گرفته شود . لکن در صورتیکه این اشخاص بکفیل و ضمانت سپرده و رها کنند و دوباره بیایند . البته امن وامان را خلل خواهند رسانید . بهتر این بود اینها را اخراج بلد نمایند و قرار بدهند که اگر دوباره باسلامبول برگردند مورد مجازات بشوند .

از هر زکون می نویسند که هنوز در آنجاها برف می باریده است .

بجهت ناخوشی طاعون که در بغداد ظهور نموده است مقرر گردیده بود در آنجا يك کومبسیون بجهت تشکیل داده شود . سه نفر طبیب که میبایست برای کومبسیون مزبور تعیین بشود یکی همان دکتر اوراست که پیشتر در اوقات ناخوشی صفحات شام بسوریه فرستاده شد بود . و یکی هم طبیب انطالیه است سیمی قایادیس طبیب است که ماهی چهل و پنج لیره معاش برای او معین کرده اند .

(دولت روسیه و آسیا)

دولت روسیه امارت خوقند را بمالک خود علاوه کرد خاک خوقند بیشتر از همه ملکتهای ترکستان حاصل خیر است .

خاک خوقند یکصد و پنجاه میل مربع جغرافی (۱) یعنی پنج يك مجموع خاک دولت فرانسه می باشد .

پیش از این ملک خوقند بشازده ایالت منقسم بود و هر ولایت اداره جدا گانه و مستقلی داشت و الیهای ولایات خوقند را امیر خودشان می دانستند و مالیات باو می دادند .

خدایارخان امیر سابق اداره ولایات را بعهده کسان خود واقصوام و وایستان خود محمول داشته و وایرمان يك پسر کوچک خدایارخان وای نامانغان ویرادر او محمد سلطان هم وای مارکلان بودند .

مقدار اهالی خوقند بدستی تحقیق نشده است

(۱) میل جغرافی ۶۰ - ۱ درجه است یعنی ۱۸۵۴ متر

بعضی يك میلیون و بعضی سه میلیون نفس می گویند . يك سیاحت روسی که پیش از يك بخوقند رفته بوده است سکنه آنجا را یکصد و سی و دو باب خانه و شصت هزار چادر برآورد کرده بود .

اگر در يك خانه هشت نفر و در يك چادر پنج کس حساب بشود . مقدار اهالی خوقند بقدر يك میلیون و سیصد هزار نفس می شود .

شهرهای معتبر خوقند بتفصیل ذیل است .

خود شهر خوقند که مقر حکومت است . و مارغیلان و اندیجان . و نامانغان اینها شهرهای معروف آنجا است . قشون روسی بجهت ضبط و تصرف این شهرها زحمت زیادی کشیدند . مالیات بی اندازه که اهل خوقند بدادن آن مجبور شده بودند آنها را واداشت بر اینکه خودشان را در تحت خایت و تابعیت دولت روس بیاورند .

اهل خوقند بجهت هر چیزی مالیات می دادند خانه حیوانات . . . منافع تجاری . و غیر آنها . حتی آب را نیز رسوم قرارداده شده بود .

چون اهالی خوقند چنان می دانستند ملکتهای ترکستان که در تصرف دولت روسیه می باشد مالیات بسیار کم بدولت میدهند . لهذا استدعا کردند که دولت روسیه آنها را تصاحب نماید .

ولی با همه این تفصیل نمیتوانیم گفت مسئله خوقند تمام شده است . بعلم اینکه جادرنشینان بده و مالیات خودشان را هر وقت می خواستند بدست خودشان میدادند حال باخان خوقند اتفاق می کنند که تابعیت روس را قبول نه نمایند . علاوه برین خوقند در مرتبه نخستین دولت روسیه را ناچار خواهد داشت بر اینکه عساکر خود را در ترکستان زیاد نماید .

اکنون در همه ترکستان چهارده فوج پیاده نظام و چهار فوج چرخه چی از عساکر روس موجود است در هنگام لزوم شش فوج از عساکر سبب شرقی و چهار فوج از سبب غربی . و دو فوج از ابالات اورنیورغ . بایست هزار قزاق بآنها میتوانند علاوه نمایند .

تو پچی موجود در خوقند هشت (دسته) است که هر دسته هشت توپ همراه دارد . سوای از اینها پانزده فوج قزاق اورنیورغ . دوازده فوج قزاق اورال . و دو فوج قزاق سامیر تیخ و شش فوج قزاق ترا میان بکان که جمعا سی و پنج توپ باشد از ترکستان سواره و قزاق دارند . توپچی قزاق موجود در آنجا شش دسته است و چهل و هشت عراده توپ بآنها هست .

محافظه حدود روس در آنست بعهده بیست و پنج فوج پیاده و سه دسته و نیم توپچی و دوازده فوج سواره قزاق محمول شده است .

از این تفصیل معلوم می شود همه عساکر روسیه که

در آسیای وسطی اس

میشد . با این قدر قشون باید قضا کند و حال آنکه خاک تر

فرانسه است . بنا بر این دولت روسیه خود را باید در ترکستان خصوصا اکنون که سر میرد . بعلم اینکه در حکومت مستقره در عثمانی است .

معلوم است امارت کاش و (کشمیر است) که انگلستان هستند .

دولت انگلیس نزد امیر ولی تکلیفات آن سفير قریب مأمور مخصوص باسلام دولت عثمانی را بخواند سکه زد .

ممکن است دولت روس کاش قشون از اهل خو باسی هزار سواره بادولت اکنون دولت روسیه بکند بعلم اینکه اهالی کاش و خویه هستند و ترسانک است .

(مقدار اهالی)

اهالی شهر پاریس در ده چنانکه در جدول ذیل و بیست هزار افزوده و نفس رسیده است .

در سال ۱۲۰۰ میلادی و بیست هزار نفس بود سال

۱۴۷۵

۱۵۹۰

۱۷۴۹

۱۸۵۵

۱۷۹۸

۱۸۰۲

۱۸۱۷

۱۸۲۷

۱۸۴۶

۱۸۵۶

۱۸۶۶

۱۸۷۰

در سال ۱۸۷۵ در شهر زیاده شده است که تود و بوجود آمده . و برای می شود و در سال ۱۷۷۴ عروسی و ازدواج شده است

(بعضی اطلا

کره زمین مرکب از خشک و فضایی غیر محدود قائم اس

در آسیای وسطی است بقدر پنجاه هزار نفر میباشد .

با این قدر قشون باید قطعه ترکستان را محافظت کند و حال آنکه خاک ترکستان چهارمیل خاک فرانسه است .

پنا بر این دولت روسیه عساکر و قوت محافظه خود را باید در ترکستان زیاده بکند .

خصوصا اکنون که سرحد خاک خود را تا کاشغر میرسد . بعلم اینکه کاشغر چین را مغلوب کرد و حکومت مستقله در زیر حمایت اعلیحضرت عثمانی است .

معلوم است امارت کاشغر هم حدود به (تبت) و (کشمیر است) که این دو مملکت در زیر حمایت انگلستان هستند .

دولت انگلیس نزد امیر کاشغر یک سفیر فرستاد ولی تکلیفات آن سفیر قبول نشد . و امیر مشار الیه مأمور مخصوص باسلامبول فرستاد که حمایت دولت عثمانی را بخواهد و بنام پادشاه عثمانی سکه زد .

ممکن است دولت روسیه برای محافظت حدود کاشغر قشون از اهل خوقند بکشد . خدا یار خان باسی هزار سواره با دولت روسیه جنگ کرده بود . اکنون دولت روسیه میخواهد از این قوه استفاده بکند بعلم اینکه اهالی خوقند دشمن اهالی کاشغر و خویه هستند و از این دولت روسیه خیلی ترسناک است .

(کونستنسبول)

(مقدار اهالی شهر پاریس)

اهالی شهر پاریس در مدت ششصد و هشتاد سال چنانکه در جدول ذیل نموده میشود از یکصد و بیست هزار افزوده و یک میلیون و هشتصد هزار نفوس رسیده است .

در سال ۱۴۰۰ میلادی مقدار اهالی پاریس یکصد و بیست هزار نفوس بود .

سال	نفوس
۱۴۷۴	۱۵۰۰۰۰
۱۵۹۰	۲۱۰۰۰۰
۱۷۴۹	۴۹۲۲۰۰
۱۸۵۵	۵۰۹۰۰۰
۱۷۹۸	۶۴۰۰۰۰
۱۸۰۲	۶۷۲۰۰۰
۱۸۱۷	۷۱۳۰۰۰
۱۸۲۷	۸۹۰۰۰۰
۱۸۴۶	۱۰۵۳۰۰۰
۱۸۵۶	۱۱۷۴۰۰۰
۱۸۶۶	۱۸۲۵۰۰۰
۱۸۷۰	۱۸۰۰۰۰۰

در سال ۱۸۷۵ در شهر پاریس ۵۳۸۷۸ طفل زاییده شده است که نود و دو طفل زیاده از سال پیش بوجود آمده . و برای هر روزی ۱۴۸ طفل می شود و در سال ۱۷۷۴ در شهر پاریس ۱۸۸۲۷ عروسی و ازدواج شده است .

(بعضی اطلاعات فیه)

کره زمین مرکب از خشکی و دریاهاست . و در فضای غیر محدود قائم است . در شبانه روزی یک

دور طی میکند . که به همین جهت شب و روز حاصل شده . وقتی که برای این سمت دنیا روز است در سمت دیگر که امریک است شب میباشد . و بالعکس شب امریکان برای ما روز است .

(معتصبه دیانی)

در اینجا یک قره دیانی بنظری آید در اخبار معراجیه نوشته اند حضرت فخر کائنات علیه وآله الصلوة والسلام شب معراج در آسمان نماز ظهر گذاردند در بادی انتظار نماز ظهر و شب معراج از عبارات متناقضه است . بلی نصف شب مکه معظمه وقت ظهر امریک است چون از مکان بالاتری یافتند برای ایشان نصف اللیل نبود نصف انهار بود .

(مقام خواجه خط استوا بود)

(که از هر فل و ظلت مصطفی بود)

این کره زمین را محوری فرض کرده و دو قطب برای آن قرار داده اند قطب شمالی و قطب جنوبی و تقریباً سه رابع این کره آب است و ربع دیگر خشکی چهار بخش را در نصف شمالیه و یک بخش را در نصف جنوبیه برآورد کرده اند که اینها هم در یکجا و متصل بهم دیگر نیستند بلکه دریاها فاصله درمابین آنها شده است و بنسبت سمت و موقع دریاها و خشکیها را نامها گذاشته اند .

خشکی را پنج قسمت کرده و برای آنها جدا جدا نامی داده اند . اروپا . آسیا . آفریقا . امریک . اوسترالی . که از اینها اروپا و آسیا بهم دیگر متصل است و باقی دیگر را دریاها از هم دیگر متصل ساخته است . و آسیا و آفریقا و اروپا را دنیای قدیم و برعقیق . و امریک و اوسترالی را بنسبت اینکه بعد پیدا شده اند یکنی دنیا و بر جدید نامیده اند .

(اروپا)

این قطعه از آن چهار قطعه دیگر از جهت وسعت کوچکتر است ولی بر حسب علوم و فنون و صنایع و تجارت از سایر پارچه های زمین امتیاز یافته . و امر و شهرت و ثانی حاصل کرده است . حدود آن از طرف شمال بحر محیط منجمد شمالی است . و از غرب محیط غربی . و از جنوب بحر سفید و بعضی دریاها است . و از جانب شرق بواسطه کوهستانهای اورال بقطعه آسیا که مشرق زمین است متصل شده است .

(قطعه آسیا)

این قطعه در وسط صحرای ارض اتفاق افتاده و از سایر قطعات بزرگتر است . حدود آن بدین

تفصیل است . از طرف جنوب خلیج ملاکا (۱) و بحر محیط هندی . و از جانب شرق دریای محیط بزرگ . و از شمال بحر محیط منجمد شمالی . و از غرب نهر قره و کوهستان اورال و نهر اورال است در این قطعه نبر ممالک امپراتوریا و دولتهای مستقله و حکومتهای متعدده و ممالک متصرفه از جانب دول غربیه و شمالیه هست .

(قطعه آفریقا)

قطعه سیم آفریقا است که یک جزیره مثلث الشكل است . و از شمال بجنوب منتهی شده و طول آن هشتاد هزار کیلو متر است که تقریباً بیست هزار فرسخ باشد . و عرض آن هفت هزار و چهارصد کیلو متر . سواحل آن مانند اوروپ بعضی خلیجها دارد که از جمله دریاهای محاسط اوجر سفید است .

این قطعه هم بخش اقلیم قسمت شده . بنام شمال و غربی و جنوبی و شرقی و وسطی و جزایر موجوده آنها را تسبیح کرده اند . ملک خدیو بت جلیله مصر و حبشستان و سواحل ازان و طرابلس و تونس و جزایر قاس در افریقای شمالی واقع است که مجموع اینها را بربری نام نهاده اند در قسطنطنیه دیگر هم ممالک و حکومتها و ممالک متصرفه دول اروپا هست .

(امریک)

آن طرف دنیا است و بدو قسم منقسم شده است . شمال و جنوبی و در این قطعه دولتهای متفق و جمهوریتها هستند . و شماره آنها سی و پنج حکومت است . و علاوه بر آنها اسکتر دول فرانکستان از انگلیس و روس و فرانسه و دیگر دولتهای اوروپ املاک و قطعات متصرفه دارند . وسعت خاک و تعداد نفوس جمهوریت را در قره پیش نوشته بودیم و کلیه آنرا نیز ذیلا خواهیم نکاشت .

(قطعه اوسترالی)

که قطعه پنجم است و آنرا فلنک جدید نیز گفته میشود . از سمت شمال و غرب محدود و محاسط دریای محیط هندی . و از جنوب و مشرق بدریای محیط بزرگ است . این قطعه در روی کره زمین زیاده از دیگران جا گرفته است و آنرا هم بچهار قسمت و اقلیم تقسیم کرده و بنام (مالدزی) و (استرالی) و (پولندری) و (مکروزی) تسبیح کرده . در این پارچه هم بعضی حکومتهای مستقله و جمهوریتها و بعضی املاک دول اروپا هست .

(۱) این خلیج در مابین دریای چین و بنکال است و یکطرف آن خاک ملاکا و طرف دیگر جزیره سوماترا است که مملکت آچین باشد .

قطعات پنجگانه زمین . و وسعت سطحیه آنها . و تقوسی که در هر کدام از آنها زیست و تنبیس می کند . و تخمین اینکه در هر کیلو متر مساحت که ربع فرسخ است روی هر دونه چند نفر می افتد . بقرار ذیل نوشته میشود .

قطعات	۱	۲	۳	۴	۵
اوروپ	۹۰۰۰۰۰۰	۲۷۵۶۰۰۰۰	۳۰		
آسیا	۴۶۰۰۰۰۰۰	۶۱۵۷۰۰۰۰	۱۳		
آفریقا	۲۹۱۵۰۰۰۰	۸۰۰۰۰۰۰۰	۰۳		
امریک	۳۹۲۶۰۰۰۰	۶۸۰۰۰۰۰۰	۰۲		
اوسترالیا	۱۰۶۳۰۰۰۰۰	۳۱۵۰۰۰۰۰	۰۳		
جمع	۱۳۴۰۴۰۰۰۰	۱۰۷۰۸۰۰۰۰۰	۰۰		

سطح کره زمین بحساب تقریبی (۱۳۴) میلیون کیلو متر کز اندر کز و تمام اهالی و سکنه کره . هلی تخمین یک میلیارد نفوس است که هر میلیاردی هزار میلیون و هریلیونی دو کروار ایران است .

(دزدی از بانک بلجیک)

امین دفترخانه و خزانه دار (بانک بلجیک) بقدر هفت ملیون فرانک که قریب (یک کروار و نیم تومان پول ایران است) برداشته و فرار کرده یعنی باصطلاح فریبی پرمال زده است .

از چندین باینطرف است که در پروکل مجز از این دزدی سختی دیگر در میان مردم نیست و هر روز همه ستونهای کاغذها پرازی منقلب است .

نام مأمور مرقوم (اوزن تکینده بودنیک) بوده و چند کس از بزرگان و خانواده های بلجیک نیز در این دزدی دستبک بوده اند .

مأمور مرقوم (لولو) نام معشوقه داشته است . و پس از برداشتن پولها همراه معشوقه خود از بلجیک بلند رفته . و در آنجا از جانب (پولیس) ضمیمه انگلیس گرفتار گردیده است . در نزد معشوقه بقدر یک ملیون و نیم از نسخه های اسهام بانک بیرون آمده است . و بوجوب عهدنامه دولت بلجیک با دولت انگلیس امین دفترخانه و خزانه دار مرقوم بدولت بلجیک رد و تسلیم خواهد شد .

هنوز در بلجیک محاسبه بانک نتوانسته اند فهمیده و عمل ارباب داد و ستد بانک را بپردازند . بعلم اینکه در دفاتر اکثر مالیکارهای بانک بجای بد کار قلداد کرده شده است .

از قراریکه معلوم میشود مبلغ مسروق زیاده از هفت ملیون فرانک بوده . بلکه تقریباً دوازده ملیون فرانک و بیشتر خواهد بود .

(نکند) در مدت پنج سال این پورا از بانک دزدیده است . و عجب است که مدیران و مجلس اداره بانک هیچ وجه از این معنی خبردار نشده اند .

دزدی پانزده دیگری در فرانسه در شهر لیون اتفاق افتاده است . جوان بیست و نه ساله نزد جنرال (رولان) سرکرده فرقه نظامی شهر (شانه کرله) آمده و یک سفارش نامه از جانب کوماندانی (اوهوی لیون) بنام سرکرده مومی الیه در حق خود می آورد و نام خود را در آن سفارش نامه (کوندی فاستری) مأمور سفارت گذاشته و بیست پسر خواهری مارشال ماکاهون معرفی کرده می شود . و میگوید امشب منتظر پسر دانی خود هستم که اینجا خواهد آمد .

جنرال (رولان) بخوشحالی پذیرفته و اظهار می کند فایرک بزرگ بمحل مسیور را سیر بکنند کونت قبول می کند .

مسیور ۰۰۰۰ همراه او ماشین و سایر اوضاع فایرک را نشان داده از طور و حرکات او هم خیلی ممنون و خوشنودی حاصل می کند . در آن بین کونت یک دفعه می ایستد و می گوید .

باید امری بزرگوار فرانک بلون بفرستم پیش من یک کاغذ . اعتبار از یک بانک پاریس دارم پیش که باید بروم و این وجه را بگیرم .

مسیور ۰۰۰۰ جواب میدهد خیلی آسان است شمارا پیش مسیور ۰۰۰۰ می روم که در کوچه (اوئل دویل) بانک دارد و او پولی را که شما لازم دارید خواهد داد .

باتفاق هم بانک می روند .

کاغذ اعتبار نامه هشت هزار فرانکی بوده و مسیور کونت دوهزار فرانک لازم داشت . اظهار کرد که باید دوهزار فرانک بگیرم و در ثانی آمده باقی را خواهم گرفت بعلائی که میخواهم اینقدر پول را همراه خود داشته باشم .

رئیس بانک خواهش می کند که هشت هزار فرانک را تا ما بگیریم چون حساب آسانتری شود .

مسیور کونت خواهش او را قبول می کند .

کونت وعده داده بود شب را بتماشای خانه بروند و بنا بود آدمی شب آمده او را بردارد و بتماشای خانه ببرد . چون وقت تماشاخانه شد آدمی که بی او آمد یک کاری در اوئل بنام کونت گذاشته دید . که در آن نوشته است چون مرا از لیون خواسته بودند و ناچار بودم بتعجیل بروم . لهذا نتوانستم بنام ولی فردا خواهم آمد و دانی زاده خود را هم همراه خود خواهم آورد .

فردانه از مسیور کونت و نه از پسر دانی او که کوبا

بسر مارشال ماکاهون میبایستی باشد اثری ظاهر نشد

ولی این یکی معلوم نیست که هشت هزار فرانک بانک را که خواهد داد .

(کازت لیون)

(امپراتور چین)

کازت رسمی چین یک اعلان نامه رسمی در خصوص شروع کردن امپراتور پدرس خواندن نو شد است . انتشار این اعلان نامه بموجب امر امپراتور پسر والده خاقان چین بوده است . امپراتور پسر الیه بیست و کالت فرزندش سلطنت چین را در عهد خود گرفته است . امپراتور مشار الیه حال پنج سال دارد در ماه چهارم چینیان که موافق ماه مه فرنگی است شروع پدرس خواندن خواهند نمود . نام خاقان مشار الیه (کوانسو) می باشد .

برای معنی خاقان (تونگ - هو) جانشین صدر اعظم چین و (هیا - تونگ سان) منشی اول امپراتور می باشد .

بقاعده معموله احترامات و آداب دولت چین معلمان مومی الیه عرض کرده اند که ماشایسته این بنشینم که پادشاه خود مان را تدریس و تعلیم نمایم . واستعدا دارم مارا از این خدمت معاف فرمایند . فردای آن روز از جانب امپراتور پسر استعفیای ایشان قبول نشده دوباره امر دادند که باید این خدمت را در عهد بگیریم ایشان هم محض اطاعت و فرمانبری قبول نمودند .

تفصیل اعمال شهر پرمیغام (انگلیس)

در شهر پرمیغام در ظرف یک هفته چهارده ملیون قلم آهنی و شش هزار تخت خوابگاه آهنی و هشت هزار تفک و سیصد ملیون میخ و یکصد ملیون پیچهای آهنی و هزار پارچه زین اسب و پنج ملیون سکه پول بجهت دول خارجه و بیست هزار عینک و دروزن شش هزار کیلو گرام مقواهای همه جور . و در قیمت هفتصد و پنجاه هزار فرانک جدواهر اسباب ۰ و دره اول چهار هزاره میل مقبول آهنی ۰ و ده طونیلات سوزن و پنج طونیلات کولچه و آهن قرص و پنجاه طونیلات اسباب آهنین و بطول سیصد و پنجاه میل کبریت (۱) شمی و هشت هزار طونیلات اسباب اشیز خانه ساخته می شود .

کولونل (سون استرن) که مدیر اداره وزارت جنگ در پروسیا بود زن خود را بقتل رسانیده و بعد از آن خودش را هم کشته است و بعد از مردن او کاغذی در روی میز از او دیده شده که می نویسد چون زن من دیوانه شده بود ناچار شدم او را و خودم را بقتل رسانم .

(می توان گفت کولونل خودش زود تر از زنش دیوانه شده بوده است) .
(۱) این کبریتها را ابتدا ۱۰ مثل مقبول می سازند و بعد بتدازه که هست بریده می شود این است که میل تعبیر میکنند .

بورسه

غلطه ۱۷ مارت رومی

فروش	بار	اسهم عمومی
۱۸	۱۷	
فرانک		
۱۸۶۳	۱۱۲	استقراض
۱۸۶۵	۱۱۲	
۱۸۶۹	۱۰۰	
۱۸۷۲	۰۳۱	
۱۸۷۳	۰۹۷	
فرانک	سانتیم	سندات راه آهن روم ایلی
۴۵	۵۰	
لیرای عثمانی	فروش	
۰۳	۰۴	سوسنه جنرال
۰۲	۱۰	شرکت عثمانیه
۰۳	۲۰	اعتبار عمومی
۱	۴۵	تراوای
کیبال	فروش	بار
۱۱۱	۰۰	لندن ۳ ماهه پیرلیرای انگلیس
فرانک ۲۲	۶۵	پاریس
فیات مسکوکات لیرای عثمانی	اقرار صدغروش	
فروش	بار	
۱۱۰	۳۰	لیرای انگلیس
۰۸۸	۲۲	لیرای فرانسه
۸۹	۳۰	امپریال
۵۱	۳۰	کر میجه
۱۶	۳۰	روبل (منات) نقره
۱۴	۲۰	منات کاغذی
۱۰۳	۰۵	مجیدیه
۱۰۶	۲۵	بشلاک
۱۰۶	۳۵	منالک
۱۳۸	۰۰	پول سیاه

طاهر

اعلانات

کتاب مستطاب

(میزان الموازين في امر الدين)

که در چند سال پیش از جانب یکی از مأمورین سفارت سنی ایران . در خصوص محاکمه ادیان مختلفه ورد بر رساله میزان الحق نام پروتستانی تألیف . و در مطبعه علمیه طبع شده است . در مغازه کتاب فروشی در تحت مسافرخانه عسکری در یک مجیدیه سفید فروش میشود .

اعلانات مخصوصه بلاداره اختر

محل فروش اختر

دکان جلیل اغا کتاب فروش در چنبرل طاش :
دکان حاجی حسن اغا کتاب فروش در باغچه قیوسی .
دکان تبا کو فروش در اقسرای نزدیک پشل طولومه .
مغازه کتاب فروشی بزرگ در زیر مسافرخانه عسکر .

در اداره خانه (اختر) هر قسم اوراق و نوشتهجات که فارسی و عربی و آلمان و فرانسه و انگلیس و روسی و ایتالیایی و اسپانیولی باشد بزرگی و از بزرگی مذکور ترجمه میشود . و اگر کسی طالب باشد بزرگهای مذکور بعضی نوشتهجات بنویسند در اداره خانه نویسنده آنها موجود است .

(هر گونه کتب و رسائل و اوراق) چه بلیتوغراف و چه به بیوغراف یعنی با سکه و چاپی سنگی و حروفی در مطبعه (اختر) در کمال خوبی و امتیاز طبع و بشیت و بهای مناسب و بطور مطلوب و موافق سلیقه تمام کرده میشود و همچنین هر گونه اوراق و اسناد بزرگهای مختلف و خطوط متنوعه و نیز رسمهای کراوی و قریون و کارت و زیت فارسی و ترکی و فرانسوی و دفاتر تجارت و هر نوع اوراق رسمیه که از جانب اداره های رسمی و دولتی امر و سپارش داده شود در نهایت امتیاز و خوبی طبع شده باعث خوشنودی خواهشمندان سیار شمای مذکور از هر جهتی خواهد گردید . و سکه های لیطوغرافی همه جور بزرگ کوچک بقیمت مناسب جهت فروش در اداره طبعه موجود است .

کتاب گلستان

افصح الشعر اشعخ سعدی شیرازی رجاء علیه رحمة واسعه بخط نستعلیق از قلم عالیجناب میرزا اغا صاحب قلم که از مشاهیر خوشنویسان ایران است در کمال تفاسط و خوبی با سکه شده در مغازه کتاب فروشی در زیر مسافرخانه عسکر .
بازید . و در دکانهای جلیل اغا در چنبرل طاش و حسن اغا در باغچه قیوسی جلدی از فراریست فروش رایج فروش میشود .

مطبعه و اداره خانه در

مکتوبی به برای درج کان

مکتوبی که اجرت پور

است از جانب او

این کازت از

بجای آگاهی ملت از

هیئت مجموعه ملک و

اجزای هر کس است

یعنی ترکیب کتبه دول

از چند جزء که بزرگتر

واهل مملکت . معام

جاری است و تعلق باجو

آشکاری و بی هیچ برده

مقصود از آن معاملات

تدبیر هائی است که تنوع

در مملکت بکار برده می

های دولت و اهالی هر

و حرکات آنها راجع بدول

تیک است دولت و ملت

شد . و اگر ضرورتا